

Vec C-371/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

16. apríl 2019

Vnútroštátny súd:

Nejvyšší správní soud

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

21. marec 2019

Stožovateľka:

BONVER WIN, a. s.

Žalovaný:

Ministerstvo financií

PRACOVNÝ DOKUMENT

[*omissis*]

UZNESENIE

Nejvyšší správní soud rozhodol [*omissis*] [zloženie rozšíreného senátu] v právnej veci žalobkyne: **BONVER WIN**, a.s., so sídlom [*omissis*] Ostrava [(Česká republika)], [*omissis*] proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, so sídlom [*omissis*] Praha 1 [(Česká republika)], proti rozhodnutiu ministra financií z 22. júla 2014 [*omissis*] v konaní o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku, ktorý vyhlásil Městský soud v Prahe 15. júna 2016, [*omissis*]

takto:

I. Súdnemu dvoru Európskej únie sa predkladá návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto otázkach:

1/ Použije sa článok 56 a nasl. Zmluvy o fungovaní Európskej únie na vnútroštátny právny predpis (všeobecne záväzné nariadenie obce), ktorý v časti jednej obce zakazuje určitú službu len preto, že časť zákazníkov poskytovateľa služby dotknutého týmto predpisom môže pochádzať alebo pochádza z iného členského štátu Európskej únie?

Ak áno, stačí na uplatniteľnosť článku 56 Zmluvy o fungovaní Európskej únie samotné tvrdenie možnosti prítomnosti zákazníkov z iného členského štátu, alebo je poskytovateľ služby povinný preukázať skutočné poskytovanie služieb zákazníkom pochádzajúcim z iných členských štátov?

2/ Je pre odpoveď na prvú položenú otázku akokoľvek relevantné, že:

a) Potenciálne obmedzenie slobody poskytovať služby je výrazne limitované a to ako geograficky, tak aj vecne (potenciálna uplatniteľnosť výnimky *de minimis*);

b) Nezdá sa, že by vnútroštátny právny predpis upravoval odlišným spôsobom, právne alebo fakticky, postavenie subjektov poskytujúcich služby predovšetkým občanom iných členských štátov Európskej únie na jednej strane a subjektov zameriavajúcich sa na domácu klientelu na druhej strane?

II. [*omissis*] [procesné náležitosti podľa vnútroštátneho práva]

Odôvodnenie:

I. Predmet konania

- [1] Žalobkyňa (ďalej len „sťažovateľka“) je česká obchodná spoločnosť, ktorá na základe povolenia žalovaného ministerstva financií prevádzkovala v meste Děčín stávkové hry.
- [2] Všeobecne záväzné nariadenie [omissis] mesta Děčín č. 3/2013, o regulácii prevádzkovania stávkových hier, lotérií a iných podobných hier, zakázala na celom území mesta Děčín prevádzkovanie stávkových hier, lotérií a iných podobných hier podľa zákona č. 202/1990 Sb., o lotériách a iných podobných hrách (ďalej len „zákon o lotériách“), a to s výnimkou kasín nachádzajúcich sa na miestach uvedených v prílohe č. 1 tohto nariadenia. V dôsledku nariadenia sa teda poskytnuté povolenia prevádzkovateľov lotérií a stávkových hier dostali do rozporu s právom, pokiaľ ich prevádzky neboli umiestnené na niektorej z adries vymedzených v prílohe všeobecne záväzného nariadenia.
- [3] Rozhodnutím z 22. októbra 2013 žalovaný na základe § 43 ods. 1 zákona o lotériách zrušil povolenie sťažovateľky na prevádzkovanie stávkových hier na adrese Kamenická 657/155, Děčín. V odôvodnení uviedol, že toto povolenie bolo v rozpore so všeobecne záväzným nariadením mesta Děčín č. 3/2013. Sťažovateľka podala proti uvedenému rozhodnutiu žalovaný rozklad, ktorý minister financií rozhodnutím z 22. júla 2014 zamietol.
- [4] Sťažovateľka napadla rozhodnutie žalobou, ktorú Městský soud v Prahe zamietol. V odôvodnení rozsudku súd okrem iného odmietol námietku rozporu vnútroštátnej úpravy s právom EÚ. Právo EÚ sa na daný prípad nevzťahuje, keďže sťažovateľka nie je osobou, ktorá by v danom prípade využívala voľný pohyb služieb.
- [5] Sťažovateľka podala proti rozsudku, ktorý vyhlásil městský soud kasačnú sťažnosť na Nejvyšší správní soud. V kasačnej sťažnosti kritizuje městský soud, ktorý údajne pochybil tým, že neuplatňoval právo EÚ. Ustanovenia všeobecne záväzného nariadenia mesta Děčín č. 3/2013 a zákona o lotériách (najmä § 43 ods. 1 v spojení s § 50 ods. 4) sú podľa jej názoru v rozpore s právom EÚ. Sťažovateľka poukazovala najmä na rozsudok Súdneho dvora *Berlington Hungary a i.*, C-98/14, podľa ktorého musia opatrenia členských štátov prijaté v súvislosti s obmedzením prevádzkovania lotérií na ich území spĺňať kritériá primeranosti, ktoré Súdny dvor vymedzil v bode 92 citovaného rozsudku. Regulácia lotérií v Českej republike tieto kritériá údajne nespĺňa. Vnútroštátna regulácia lotérií je nesystematická a nekoherentná, keďže obciam umožňuje postupovať pri vydávaní obecných nariadení celkom svojvoľne, bez toho, aby im stanovila akékoľvek pravidlá či mantinely.
- [6] S odkazom na body 25 a 26 rozsudku Súdneho dvora vo veci *Berlington Hungary* sťažovateľka zdôraznila, že „časť klientely“, ktorá navštevovala priestory s lotériami v Děčíne a ktorá tieto lotérie ako služby využívala, bola tvorená občanmi iných členských štátov EÚ. Týmto osobám teda sťažovateľka poskytovala služby v zmysle článku 56 Zmluvy o fungovaní EÚ (ZFEÚ). Svoje tvrdenia doložila čestným vyhlásením osoby podrobne oboznámenej so situáciou

v prevádzke[;] túto osobu navrhovala tiež vypočuť ako svedka. Okrem toho vzniesla aj rad ďalších námietok, ktoré na účely konania o prejudiciálnej otázke nie je potrebné reprodukovať.

- [7] Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti okrem iného uviedol, že právo EÚ sa nevzťahuje na výlučne vnútroštátne situácie. Argument o zahraničnej klientele nemá žiadny význam.
- [8] Nejvyšší správní soud, piaty senát, po predbežnom posúdení veci usiluje o zmenu doterajšej judikatúry Nejvyššího správního soudu. Preto vec predložil rozšírenému senátu Nejvyššího správního soudu. Piaty senát uviedol, že všeobecne v prípadoch, akým je aj prípad sťažovateľky, Najvyšší správní soud nenachádza „unijný prvok“, [a] teda prevádzkovateľ lotérií a iných podobných hier nie je oprávnený v príslušnej veci dovoľávať sa práva EÚ týkajúceho sa najmä voľného pohybu služieb. Sťažovateľka však v doplnení žaloby a v kasačnej sťažnosti poukazovala na uplatniteľnosť práva EÚ, keďže časť jej klientely tvoria štátni príslušníci iných členských štátov EÚ, ktorým sťažovateľka poskytovala služby v zmysle článku 56 ZFEÚ. Navyše mesto Děčín sa nachádza cca 25 km od nemeckých hraníc a je vyhľadávaným miestom poskytovania služieb Nemeckým občanom. O cezhraničnom prvku preto nemôže byť pochýb. Táto námietka bola pre piaty senát dôvodom na predloženie veci rozšírenému senátu.
- [9] Piaty senát si myslí, že právo EÚ je na vec uplatniteľné, a to práve preto, že časť klientely sťažovateľky tvoria občania iných členských štátov EÚ. Pokiaľ sťažovateľka tvrdila, že poskytuje služby tiež štátnym príslušníkom iných členských štátov EÚ, nemožno uplatniteľnosť práva EÚ vylúčiť iba konštatovaním, že ide o výlučne vnútroštátny právny vzťah, ktorý nemá súvislosť s obchodom medzi členskými štátmi. Z rozsudku *Berlington Hungary* totiž jasne vyplýva, že pokiaľ časť klientely tvoria štátni príslušníci iných členských štátov EÚ, nejde o výlučne vnútroštátny vzťah, ale ide o cezhraničné poskytovanie služieb v zmysle článku 56 ZFEÚ. Skutočnosť, že sťažovateľka je českou právnickou osobou ponúkajúcou služby na území Českej republiky, teda nevyklučuje uplatniteľnosť práva EÚ na daný prípad.
- [10] Piaty senát zdôrazňuje, že úprava hazardných hier a lotérií nepodlieha na úrovni EÚ harmonizácii. To ale nemení nič na tom, že členské štáty musia dodržiavať právo EÚ, predovšetkým ustanovenia primárneho práva o voľnom pohybe služieb. Súčasne treba pamätať, že pri posudzovaní, či určité obmedzenie základných slobôd vnútorného trhu patrí do rámca práva EÚ, Súdny dvor neuplatňuje hľadisko „*de minimis*“. Súdny dvor naopak sústavne judikuje, že Zmluva o fungovaní EÚ sa vzťahuje aj na obmedzenie základnej slobody malého rozsahu alebo menšieho významu.
- [11] Vzhľadom na uvedené závery a najmä [OMISSIS] judikatúru Súdneho dvora nie je podľa piateho senátu nutné predkladať Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa toho, či je v teraz posudzovanej veci daný unijní prvok. V tomto rozsahu ide o *acte éclairé*. Iné senáty Nejvyššího správního soudu však dospeli

v porovnateľných veciach k odlišnému záveru, totiž že právo EÚ na vec nie je uplatniteľné, hoci by služby boli zčasti poskytované aj občanom iných členských štátov EÚ. Preto piaty senát postúpil vec rozšírenému senátu Nejvyššího správného soudu s tým, aby rozšírený senát doterajšiu judikatúru zmenil.

- [12] V reakcii na postúpenie veci rozšírenému senátu navrhla sťažovateľka, aby rozšírený senát položil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku a vyjasnil si uplatniteľnosť práva EÚ.

II. Uplatniteľné právo Európskej únie a vnútroštátna právna úprava

- [13] Článok 56 ZFEÚ stanovuje, že v rámci nasledujúcich ustanovení sú zakázané obmedzenia slobody poskytovať služby v Únii vo vzťahu k štátnym príslušníkom členských štátov, ktorí sa usadili v niektorom inom členskom štáte ako príjemca služieb.
- [14] Podľa §50 ods. 4 zákona č. 202/1990 Sb., o lotériách a iných podobných hrách, uplatniteľného v roku 2013, obec môže stanoviť všeobecne záväzným nariadením, že stávkové hry, lotérie a iné podobné hry môžu byť prevádzkované iba na miestach a v čase týmto nariadením určených, alebo stanoviť, na ktorých miestach a v akom čase je v obci prevádzkovanie uvedených lotérií a iných podobných hier zakázané, alebo úplne zakázať prevádzkovanie uvedených lotérií a iných podobných hier na celom území obce. Zákon súčasne vymedzuje, čo sa rozumie pod stávkovou hrou, lotériou a inou podobnou hrou.
- [15] Obce sú podľa zákona o lotériách oprávnené všeobecne záväznými nariadeniami vydanými v samostatnej pôsobnosti regulovať prevádzkovanie stávkových a iných podobných hier. Táto ich právomoc zahŕňa úplný zákaz uvedených hier na území obce, ich selektívne povolenie, alebo ich všeobecné povolenie. Voľba konkrétnej regulácie je vecou politického uváženia obce v rámci výkonu práva na samosprávu. Niektoré obce právomoci podľa zákona o lotériách využívajú, či už úplným zákazom, resp. častejšie selektívnym zákazom (ako to v terajšom prípade urobilo aj mesto Děčín), naopak iné obce nechávajú túto oblasť bez regulácie.
- [16] Kontrola, či obec nevybočila z medzí politického uváženia daného ústavnými princípmi a prípadne právom EÚ (pokiaľ je na vec uplatniteľná), prislúcha v rámci dozoru nad výkonom samostatnej pôsobnosti obcí primárne Ministerstvu vnútra. Kontrolu zákonnosti a ústavnosti všeobecne záväzného nariadenia vykonávajú tiež správne súdy, ako je to nakoniec aj v tomto prípade, či Ústavný súd.
- [17] Mesto Děčín v nadväznosti na citovaný § 50 ods. 4 zákona o lotériách vydalo všeobecne záväzné nariadenie č. 3/2013, o regulácii prevádzkovania stávkových hier, lotérií a iných podobných hier. Nariadenie zakázalo prevádzkovanie stávkových hier, lotérií a iných podobných hier podľa zákona o lotériách na celom území mesta Děčín. Súčasne v prílohe č. 1 nariadenie vymedzilo presné adresy, na ktorých bude povolené prevádzkovanie kasín.

- [18] Doterajšia judikatúra Najvyššieho správneho soudu privádzala k záveru, že právo EÚ upravujúce voľný pohyb služieb v rámci EÚ nie je na uvedený typ regulácií uplatniteľné, hoci časť zákazníkov kasín alebo podobných podnikov sú tiež občania iných členských štátov EÚ.

III. Rozbor predkladanej prejudiciálnej otázky

- [19] V tejto veci čelí Najvyšší správny súd otázke, či je právo EÚ, konkrétne pravidlá upravujúce voľný pohyb služieb vnútri EÚ (článok 56 nasl. Zmluvy o fungovaní EÚ), uplatniteľné len preto, že časť klientov kasína sťažovateľky tvoria občania iných členských štátov EÚ.
- [20] Z dôvodov uvedených nižšie dospel rozšírený senát Najvyššieho správneho soudu k potrebe predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru.
- [21] Sloboda poskytovania služieb zaručená právom EÚ sa vzťahuje ako na poskytovateľov služieb, tak na zákazníkov (viď. *Cowan*, 186/87, EU:C:1989:47 a nasledujúca judikatúra). Rozšírený senát vychádza z predpokladu, že v prejednávanej veci je jadrom sporu prípadné obmedzenie slobody prijímania služieb na strane zákazníkov. Sťažovateľka je českou akciovou spoločnosťou so sídlom v Českej republike, preto ani nevznikla námietka prípadného obmedzenia voľného pohybu služieb vzhľadom na ich poskytovateľa.
- [22] Rozšírený senát pripúšťa, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva možná uplatniteľnosť článku 56 [a] nasl. ZFEÚ na tento prípad. Osoby usadené v členskom štáte, ktoré sa dostavia do iného členského štátu ako turisti alebo v rámci študijnej cesty, sa považujú za príjemcov služieb v zmysle práva EÚ (Komisia/ Španielsko, C-211/08, EU:C:2010:340, bod 51, a citovaná judikatúra).
- [23] V rozsudku *Berlington Hungary a i.*, C-98/14, EU:C:2015:386, Súdny dvor najprv poznamenal, že časť klientely žalobkyní vo veci samej tvorili občania Únie na dovolenke v Maďarsku (bod 25), a ďalej v bode 26 uviedol: „*Služby, ktoré poskytovateľ usadený v členskom štáte poskytuje bez toho, aby sa premiestnil, prijímateľovi usadenému v inom členskom štáte, predstavujú cezhraničné poskytovanie služieb v zmysle článku 56 ZFEÚ*“. Súdny dvor tu cituje tiež svoju predchádzajúcu judikatúru (rozsudky *Alpine Investments*, C-384/93, EU:C:1995:126, body 21 a 22; *Gambelli a i.*, C-243/01, EU:C:2003:597, bod 53, a *Komisia/ Španielsko*, C-211/08, EU:C:2010:340, bod 48).
- [24] Také vnútroštátne právne predpisy, ako je česká regulácia lotérií a stávkových hier, ktoré sú uplatniteľné bez rozdielu vo vzťahu k domácim občanom a občanom ostatných členských štátov, môžu patriť do pôsobnosti ustanovení týkajúcich sa základných slobôd zaručených Zmluvou o fungovaní EÚ spravidla iba v rozsahu, v akom sa uplatnia na situácie, ktoré majú súvislosť s obchodom medzi členskými štátmi (pozri v tomto zmysle rozsudky *Anomar a i.*, C-6/01, EU:C:2003:446, bod 39, a *Garkalns*, C-470/11, EU:C:2012:505, bod 21).

- [25] Väčšina prípadov, ktoré v tejto súvislosti riešil Súdny dvor, obsahovala významný „cezhraničný“ prvok.
- [26] Vo veci *Alpine Investments* išlo o telefonické ponúkanie služieb v oblasti komoditných termínových zmlúv, tieto služby boli ponúkané z Holandska telefonicky nielen holandským zákazníkom, ale tiež klientom z iných členských krajín EÚ; vnútroštátna regulácia zakázala ponúkať tieto služby tiež do iných členských krajín. Preto Súdny dvor dospel k záveru, že právo EÚ „sa týka služieb, ktoré poskytovateľ ponúka telefonicky potenciálnym príjemcom usadeným v iných členských štátoch a poskytuje ich bez opustenia členského štátu, v ktorom je usadený“ (bod 22).
- [27] Vo veci *Gambelli* dospel Súdny dvor podobne k záveru, že právo EÚ sa týka aj služieb, ktoré poskytovateľ, usadený v jednom členskom štáte, ponúka prostredníctvom internetu – a teda bez toho, aby cestoval – príjemcom usadeným v inom členskom štáte (išlo o cezhraničné ponúkanie služieb prostredníctvom internetu). Akékoľvek obmedzenie týchto činností predstavuje pre takého poskytovateľa obmedzenie slobodného poskytovania služieb (bod 54).
- [28] Vo veci *Berlington Hungary* Súdny dvor síce upozornil na to, že časť klientely žalobkyň vo veci samej tvorili občania EÚ na dovolenke v Maďarsku (bod 25), pôsobnosť práva EÚ však podporil tiež úvahou, že „nemôžno v žiadnom prípade vylúčiť, že prevádzkovatelia usadení v iných členských štátoch než Maďarsko mali alebo že budú mať záujem otvárať herne na prevádzkovanie hazardných hier na maďarskom území“ (bod 27).
- [29] Je však zrejmé, že judikatúra Súdneho dvora vo vzťahu k slobode poskytovania služieb doposiaľ jasne neuviedla, či je právo EÚ vrátane článku 56 [a] nasl. ZFEÚ uplatniteľné len preto, že službu v danom štáte poskytovanú primárne vnútroštátnym občanom môže využívať či využíva tiež skupina občanov iného členského štátu EÚ.
- [30] Tento problém vedie rozšírený senát k predloženiu prvej *prejudiciálnej otázky*. Pokiaľ sa v konaní pred vnútroštátnym súdom namieta prípadný rozpor s úpravou slobody poskytovania služieb podľa práva EÚ, kto a v akom rozsahu je povinný preukázať existenciu cezhraničného prvku, ktorý založí uplatniteľnosť článku 56 a nasl. ZFEÚ? Bude na uplatniteľnosť ustanovenia Zmluvy (typicky) stačiť tvrdenie účastníka konania, že jeho prevádzkareň navštevujú či môžu navštevovať občania iných členských štátov? Alebo má tento účastník povinnosť túto skutočnosť preukázať? Postačuje snáď návšteva jedného zákazníka z iného členského štátu?
- [31] Rozšírený senát uvádza, že sa nemôže stotožniť s hypotetickým záverom, že by snáď (teoreticky) náhodná návšteva hoci len jedného jediného občana iného členského štátu EÚ v prevádzkarni poskytujúcej nejaké služby automaticky aktivovala uplatniteľnosť článku 56 ZFEÚ vo vzťahu k akejkoľvek vnútroštátnej právnej úprave, všeobecne regulujúcej toto vnútroštátne odvetvie služieb.

V takom prípade by asi v Českej republike neexistovala prevádzkareň, ktorej regulácia vnútroštátnymi predpismi by nepatrila pod článok 56 ZFEÚ. V celej dnešnej Európe nakoniec asi neexistuje prevádzkareň, v podstate akéhokoľvek typu, ktorej služby aspoň občas nevyužívajú nejakí cudzozemskí klienti.

- [32] *Druhou prejudiciálnou otázkou* rozšírený senát dopĺňa, či by pre posúdenie prvej otázky nemohli byť relevantné úvahy a zásady, ktoré existujú v iných (príbuzných) oblastiach práva Únie.
- [33] Na jednej strane by mohlo byť predmetom diskusie, či by tiež v rámci slobody poskytovania služieb nemalo byť stanovené pravidlo *de minimis*, existujúce napríklad v oblastiach práva hospodárskej súťaže, verejných pomoci, či (v podobe úijného prahu rozsahu/hodnoty zákazky) tiež v oblasti verejných obstarávaní. Skutočne ide o ohrozenie či obmedzenie slobody poskytovania služieb, ktoré by malo byť predmetom záujmu práva EÚ a Súdneho dvora, keď v jednom malom českom meste je odňatá licencia na prevádzkovanie herne na jednej jedinej adrese, z čoho by mohlo potenciálne vyplývať, že do tej prevádzkarne potom už nemôže prísť zákazník z iného členského štátu?
- [34] Rozšírený senát dodáva, že aj v prípadoch, ktoré by potenciálne boli *de minimis* z pohľadu práva EÚ, by pochopiteľne naďalej prislúchalo súdom členských štátov zabezpečiť, aby obmedzenia práva podnikat' a poskytovať služby, ako je to v tomto prípade, neboli svojvoľné a diskriminačné. Na to ale vnútroštátnym súdom poskytuje dostatočnú oporu vnútroštátne právo. Správne súdy sú samozrejme pripravené poskytovať ochranu aj pravidlám práva EÚ, predpokladom ich uplatnenia je však dostatočná spojitosť so slobodou poskytovania služieb naprieč EÚ. Takúto spojitosť rozšírený senát v tejto veci nevidí.
- [35] Rozšírený senát tiež primerane odkazuje na rozsudok *Keck a Mithouard*, C-267/91 a C-268/91, EU:C:1993:905, hoci si je vedomý, že tento rozsudok sa týká voľného pohybu tovaru, nie služieb. Rozšírený senát sa domnieva, že použitie vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré na určitom území zakazujú či regulujú konkrétnu službu, nemôže patriť do sféry uplatniteľnosti článku 56 ZFEÚ len preto, že časť zákazníkov poskytovateľa služby je z iného členského štátu EÚ. To samozrejme za predpokladu, že sú tieto vnútroštátne právne predpisy uplatniteľné na všetky dotknuté subjekty prevádzkujúce svoju činnosť na vnútroštátnom území. Rovnako je nutné, aby vnútroštátne právne predpisy regulovali rovnakým spôsobom, právne aj fakticky, subjekty poskytujúce služby predovšetkým občanom iných členských štátov EÚ, na jednej strane, a subjekty zameriavajúce sa na domácu klientelu, na strane druhej (pozri analogicky bod 16 rozsudku *Keck a Mithouard*).
- [36] Rozšírený senát je presvedčený, že pokiaľ sú tieto (nediskriminačné) podmienky splnené, použitie právnej úpravy typu zákazu či regulácie hazardu na komunálnej úrovni, ako je to v tomto prípade, nepatrí do rozsahu pôsobnosti článku 56 [a] nasl. ZFEÚ. Rozšírený senát opakuje, že v tejto veci ide

o prevádzkovateľa - českú právnickú osobu, zákaz sa týka prevádzkovania hazardných hier iba v časti mesta s veľkosťou cca 50 000 obyvateľov. V časti mesta v záväznom nariadení výslovne uvedenej je prevádzkovanie hazardu ďalej povolené. Nič v tejto veci nenasvedčuje tomu, že by všeobecne záväzné nariadenie malo odlišný dopad, právne alebo fakticky, na subjekty poskytujúce služby predovšetkým občanom iných členských štátov EÚ (rozšírený senát poznamenáva, že sťažovateľka navyše ani netvrdí, že by poskytovala služby *prevažne* zahraničnej klientele).

IV. Záver

[37] Nejvyšší správní soud preto predkladá Súdnemu dvoru Európskej únie tieto otázky:

1/ Použije sa článok 56 a nasl. ZFEÚ na vnútroštátny právny predpis (všeobecne záväzné nariadenie obce), ktorý v časti jednej obce zakazuje určitú službu len preto, že časť zákazníkov poskytovateľa služby dotknutého týmto predpisom môže pochádzať alebo pochádza z iného členského štátu EÚ?

Ak áno, stačí na uplatniteľnosť článku 56 ZFEÚ samotné tvrdenie možnosti prítomnosti zákazníkov z iného členského štátu, alebo je poskytovateľ služby povinný preukázať skutočné poskytovanie služieb zákazníkom pochádzajúcim z iných členských štátov?

2/ Je pre odpoveď na prvú položenú otázku akokoľvek relevantné, že:

a) Potenciálne obmedzenie slobody poskytovať služby je výrazne limitované a to ako geograficky, tak aj vecne (potenciálna uplatniteľnosť výnimky *de minimis*);

b) Nezdá sa, že by vnútroštátny právny predpis upravoval odlišným spôsobom, právne alebo fakticky, postavenie subjektov poskytujúcich služby predovšetkým občanom iných členských štátov Európskej únie na jednej strane a subjektov zameriavajúcich sa na domácu klientelu na druhej strane?

[38] [omissis] [procesné náležitosti podľa vnútroštátneho práva]

[omissis] [procesné náležitosti podľa vnútroštátneho práva]

V Brne 21. marca 2019

[omissis] [podpis]

[omissis]